

सत्यमेव जयते
Ministry of Education
Government of India

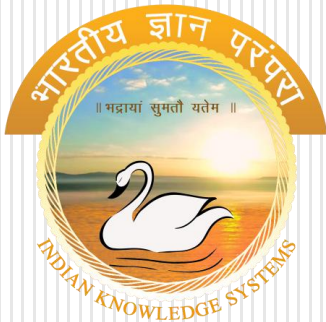

केन्द्रनाम - भारतीयज्ञानपरम्पराकेन्द्रम्, सम्पूर्णानन्दसंस्कृतविश्वविद्यालयः, वाराणसी

पञ्जिकासंख्या – AICTE/IKS/CENTER-१/२०२१-२२/०११

प्रधानगवेषक(PI)नाम - डॉ. ज्ञानेन्द्र सापकोटा

अनुसन्धानस्य मुख्यक्षेत्रम् – शिल्पशास्त्रं कला च

अनुसन्धानोपलब्धिः

सम्पाद्यमानपाण्डुलिपिग्रन्थाः

ग्रन्थः	पाण्डुलिपिसंख्या
1. पाकावली -	11
2. अगस्तितमम् -	3
3. रत्नपरीक्षा गुर्जरटीका-	1
4. चयनप्रयोगः-	3
5. शतरुद्रियहोमः-	3
6. चयनविहारकारिका-	1
7. इष्टकापूरणम् - सूत्रम्	9
8. इष्टकापूरणम् - कर्कभाष्यम्	3
9. इष्टकापूरणम् - देवपद्धतिः	3
10. शुल्बसूत्रम्	1

शोधपत्रम्

- चतुर्थ-विश्व-वेद-विज्ञानसम्मेलनकार्यक्रमे “सुपर्णाचिताविष्टकाचयनं कातीयम्” इत्यस्मिन् विषये शोधलेखस्य चयनं जातम्
- यस्य मौखिकप्रस्तुतिः कार्यक्रमस्य द्वितीयदिवसे २३/१२/२०२४ तमे दिनाङ्के सञ्जाता।
- अस्य सारांशिका विस्तृतलेखश्च चतुर्थ-विश्व-वेद-विज्ञानसम्मेलनेन प्रकाश्यमानायां पत्रिकायां प्रकाशनाय दत्तः अस्ति।

उद्देश्यम्

- शिल्पशास्त्रग्रन्थानां सार्वजनिकता
- शिल्पकला तथा अन्यकलानां भारतीयाध्ययनपरम्परायाः पुनः स्थापनम्
- शिल्पशास्त्रमेव समेषां कलाग्रन्थानां विवरणसहितः संग्रहः।

परियोजनाप्रभावः परिणामश्च

परियोजनाप्रभावः

- तत्काले प्रकाशितानां शुल्बशास्त्रीयग्रन्थानां सङ्ग्रहेणानेकटीकाः प्राप्स्यन्ते।
- तेषां टीकाग्रन्थानामध्ययनेनास्मिन् विषये मतवैभिन्यं गणितीयभिन्नसिद्धान्ताश्च ज्ञास्यन्ते।
- विभिन्नसिद्धान्तानुसारं गणिताधारितनूतना विचाराः मिलिष्यन्ति।

परियोजनापरिणामः

- भिन्नभिन्नस्थानेषु विद्यमानानां शुल्बशास्त्रीयग्रन्थानामेकत्रैव प्राप्तिः गणितरसिकानां सामान्यजनानाम्च कृते महत्लाभाय भविष्यति।
- शुल्बशास्त्ररूपा भारतीयज्ञानस्य महोदधिः सङ्ग्रहात्त्वास्माल्लप्स्यते।
- शुल्बशास्त्रीयसूत्राणां मतवैभिन्यज्ञानात् नूतनसिद्धान्ताः ज्ञास्यन्ते।
- अप्रकाशितस्यानुलेखनसम्पादनपूर्वकं प्रकाशनं भारतीयज्ञाने नाविन्यमानयिष्यति।

कार्यप्रणाली

- शैक्षणिक समीक्षा एवं वित्तीय नियन्त्रण व्यवस्था
- पाण्डुलिपि सम्पादन आदि
- सूचीकरण
- प्रयोगविधि
- आयोजन

शिक्षा एवं मार्गदर्शनम्

- प्रशिक्षुयोजना
 - १. प्रशिक्षितप्रशिक्षुसंख्या – २०
 - २. प्रशिक्षणकालः - मासत्रयम्
- प्रशिक्षणकार्यक्रमः
 - १. भारतीयखेल-कबड्डीप्रशिक्षणकार्यक्रमः
 - प्रशिक्षितगुरुकुलसंख्या – १०
 - प्रशिक्षितछात्रसंख्या – ५००
 - प्रशिक्षणकालः – १० दिवसाः
 - २. भारतीयखेल-गुल्लीडण्डाप्रशिक्षणकार्यक्रमः
 - प्रशिक्षितगुरुकुलसंख्या – १०
 - प्रशिक्षितछात्रसंख्या – ५००
 - प्रशिक्षणकालः – १० दिवसाः
- शिल्पकलाव्याख्यानमाला/कार्यशाला
 - १. व्याख्यानमाला/कार्यशालासंख्या – १७
 - २. प्रतिव्याख्यानमाला/कार्यशालोपस्थितछात्रसंख्या - ३०

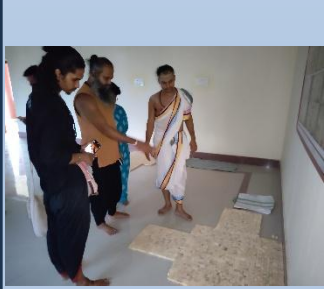
केन्द्रेण आयोजिताः कार्यक्रमाः

चितिप्रदर्शनी

दिनांक: - २८/०४/२०२४

प्रपत्रम् -

C:\Users\jnane\OneDrive\Desktop\चिति प्रदर्शनी\चितिप्रदर्शनी.pdf

KNOWLEDGE

कबड्डी-प्रतियोगिता
दिनाङ्क: - २३/०८/२०२४

प्रपत्रम् - [D:\कबड्डी\कबड्डी प्रतिवेदनम्.pdf](#)

वीटा-दण्ड आयोजनस्य अखिलभारतीयप्रतियोगितायां प्रथमस्थानम्

- Official Website khel winners name link -
<https://bharatiyakhel.in/winners-of-bharatiya-khel/>
- Youtube video link -
<https://youtu.be/1e2DWF0hj44?si=QgHPL0Y41XxrmwgA>

कबड्डी आयोजनस्य अखिलभारतीयप्रतियोगितायां प्रथमस्थानम्

- Official Website khel winners name link -
<https://bharatiyakhel.in/winners-of-bharatiya-khel/>
- Youtube video link - https://youtu.be/-rPx3v5Ro7c?si=TKpwk1su_NY7Twu6

The logo of Sampurnanand Sanskrit University is a circular emblem. It features a central lotus flower with yellow petals and a green center. The lotus is surrounded by a blue ring containing the university's name in Sanskrit: 'संपूर्णानन्द-संस्कृत-विश्वविद्यालयः' at the top and 'उत्तमं मे गोपाय' at the bottom. The entire logo is set against a light blue background.

**संस्थान्तरेण सह सम्मिल्य
आयोजिताः कार्यक्रमाः**

कविसम्मेलनम्

दिनाङ्क – २४/०३/२०२३

सम्पूर्णानन्दसंस्कृतविश्वविद्यालयस्य भारतीयज्ञानपरम्पराकेन्द्र-
उत्तरप्रदेशसंस्कृतसंस्थानयोः संयुक्तत्वावधाने समायोजितः
षट्षष्टितमस्य विश्वविद्यालयस्य स्थापनादिवसस्योपलक्ष्ये अखिलभारतीय
कविसम्मेलनम्

दिनाङ्कः २४ मार्च, २०२३

संयोजकः अमरनाथः ०२ ७७-आदित्य

कार्यक्रम स्थलः पाणिनी सदन लखनौ

अध्यक्षः प्रो. हरेश्वर विपादी कानपीठ कुलपतिः सम्पूर्णानन्द संस्कृत विश्वविद्यालय, काशी	मुख्यअतिथिः प्रो. अश्विनाथराजः मिश्रः कुलपतिः सम्पूर्णानन्द संस्कृत विश्वविद्यालय, काशी	अध्यक्षः प्रो. रोषी नारायण बरगतेन कानपीठ कुलपतिः केन्द्रीय उच्च शिक्षा विभाग, काशी	अध्यक्षः प्रो. श्रीनिवास खरखेड़ी कानपीठ कुलपतिः केन्द्रीय उच्च शिक्षा विभाग, काशी	सामन्यः डॉ. विनय श्रीवास्तव निदेशक २४, चण्डिका संकलन, काशी	संयोजकः प्रो. चरकसुतातिथि कुल विभागाध्यक्षः राजी कुलपति विश्वविद्यालय, जयपुर
--	---	---	--	--	--

संयोजकः प्रो. हरिशंकर अडिहारी

सहसंयोजकः प्रो. विनोद कुमार राय

अष्टावधानम्

दिनाङ्क - 25/03/2023

विश्ववेदविज्ञानसम्मेलने प्रतिभागः प्रपत्रम् -

दिनाङ्कः - २३/१२/२०२४ तः २५/१२/२०२४

C:\Users\jnane\OneDrive\Desktop\VVVS
2024\vvvs प्रतिवेदनम्.pdf

श्रौतसम्मेलनम्

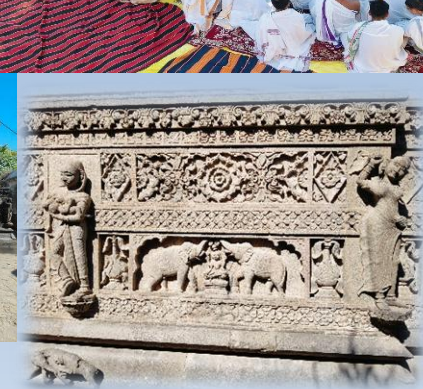
दिनाङ्कः – २९/०१/२०२५ तः ०२/०२/२०२५

प्रपत्रम् -

[D:\श्रौतसम्मेलनम् -
2025\श्रौतसम्मेलनम्
- 2025
प्रतिवेदनम्.pdf](#)

॥ वेदोऽखिलो धर्ममूलम् ॥
भारतीय ज्ञान परम्परा केन्द्रम् सम्पूर्णविन्द संस्कृत विरचिविवातयः वाराणसी
तथा
श्री स्वामी रामबाबुदेव वेद वेदाङ्ग संस्कृत पाठशाला समितिः
इत्यतयोः संमवायेव क्रियमाणम्
श्रौत सम्मेलनम्
* २९/०१/२०२५ दिनांकतः ०२/०२/२०२५ पर्यन्तम् *
स्थानम् - श्रीराजराजेश्वरी धाम उपासना केन्द्रम्
हुथी, धामनोद, धार गण्डलम् (म.प्र.)

प्रपत्रम् -
C:\Users\jnane\OneDrive\Desktop\sa
ngoshthi 2 5 2025\SANGOSHTHI
KAARYAVRITT.pdf

[illegible][illegible]

पौर्णमासेष्टिः

दिनाङ्कः - २३/०४/२०२५

अनुसन्धानयोजना

- भारतेऽस्माकं शुल्बशास्त्रविषयका नैकाः पाण्डुलिपयः तत्तत्स्थलेषु पुस्तकालयेषु वर्तन्ते। ता आधारीकृत्यानेकग्रन्थाः तत्तत्काले प्रकाशिताः। तासां पाण्डुलिपीनां प्रकाशितानां ग्रन्थानाञ्च सङ्ग्रहः एकं महत्कार्यं भविष्यति।
- सङ्ग्रहीतानां पाण्डुलिपीनां प्रकाशितानाञ्च ग्रन्थानां समीक्षात्मकमध्ययनम्।
- अप्रकाशितपाण्डुलिपीनामनुलेखनम्।
- पाठभेदसङ्कलनपूर्वकं सम्पादनम्।
- सम्प्राप्तटीकाग्रन्थानामेकत्रीकृत्य सम्पादनम्।
- सम्पादितानां प्रकाशनम्।

दृष्टिज्ञानलौकिकप्रयोजनेषु परियोजनायोगदानम्

• दृष्टिः

वैदिकजीवनपद्धतौ समुपलभ्यमानायाः शिल्पच्छटायाः चितिमाध्यमेनाखण्डपरम्पराया दर्शनं कर्तुं शक्यते। तस्यां दिशि इष्टकाचयनप्सदशग्रन्थानामुद्धारः केन्द्रस्य दृष्टौ वर्तते।

• ज्ञानम्

शुल्बशास्त्रं भारतीयगणितस्याप्रतिमं स्रोतः। तदीयगणना यद्यपि यागीयशालास्तम्भवेदित्यादिविषयैव। तथापि साम्प्रतमपि कतिपयजनाभ्यासविषयम्। एतादृशज्ञानस्य प्रकाशनाय शुल्बादिग्रन्थानां तद्धाष्याणान्च सम्पादनसमीक्षादिकार्यं भारतीयज्ञानसम्पदायाः समृद्धिं करिष्यति।

• लौकिकप्रयोजनम्

भारतीयशुल्बज्ञानं प्रत्यक्षतः वैदिकानुष्ठानकर्तृन् प्रयोजयति। अथापि वैदिकसंस्कृतेरध्ययनकर्तृभ्यः तदीयप्रायोगिकस्वरूपमत्यन्तमुपकरिष्यति। अनेन बालानां प्रौढानां च प्रायोगिकगणितज्ञानां ज्ञानसमृद्धिं करिष्यति।

भविष्यत्कार्यायावसरः

१. पाण्डुलिपिसंग्रहे इदानीमप्यप्रकाशिताः पाण्डुलिपयः
प्रकाशनमर्हन्ति।
२. कात्यायनशुल्बानुसारं चतुरस्रसुपर्णचितेः
काष्ठप्रतिकृतिनिर्माणम्। सकलेष्टकानां संख्या - ११५००,
निर्मिताः - ११५००।
३. वास्तविकमानानुसारं काष्ठेष्टकानिर्माणम्।
४. कात्यायनशुल्बानुसारं चतुरस्रसुपर्णचितेः १४ प्रकारकाणां
वास्तविकेष्टकानां निर्माणम्। आबन्धनिर्माणम्।

व्यय विवरण

स्वीकृत धनराशि ३५,८०,०००

प्रथम किश्त – १८,७०,०००/-

द्वितीय किश्त से प्राप्त – ११,६१,१३८/-

आहत्य प्राप्त – ३०,३१,१३८/-

गत वर्ष व्यय – २९,११,२३४/-

शेष – १,१९,९०४/-

द्वितीय किश्त शेष = ५,४८,८६२/-

Proposed Project Budget: Rs. 5,00,000/- per year

वर्ष-२०२५-२०२६			
१.वेतन	१ अनुसन्धान सहायक	$(31,000 \times 1) \times 12 =$	३,७२,०००/-
	६ प्रशिक्षु	$(4000 \times 6) \times 1 =$	३०,०००/-
२.उपकरण सुविधाएं	अलमारी, कुर्सी, टेबल, पुस्तक तथा हस्तलेखादि		१०,०००/-
३.शिक्षा/परामर्श/आउटरीच			१८,०००/-
४.यात्रा/कन्फ्रेंस			५०,०००/-
५.काण्टिन्जेन्सी			१०,०००/-
६.ऑवरहेड			१०,०००/-
योग-			५,००,०००/- पांच लाख रुपये मात्र

वर्ष- २०२६-२०२७			
१.वेतन	१ अनुसन्धान सहायक	$(31,000 \times 1) \times 12 =$	३,७२,०००/-
	६ प्रशिक्षु	$(4000 \times 6) \times 1 =$	३०,०००/-
२.उपकरण सुविधाएं	अलमारी, कुर्सी, टेबल, पुस्तक तथा हस्तलेखादि		१०,०००/-
३.शिक्षा/परामर्श/आउटरीच			१८,०००/-
४.यात्रा/कन्फ्रेंस			५०,०००/-
५.काण्टिन्जेन्सी			१०,०००/-
६.ऑवरहेड			१०,०००/-
योग-			५,००,०००/- पांच लाख रुपये मात्र

धन्यवादः